

Glikl Hameln - Zichroynes

Vor tzu zolti zikh lozin eyn mensh zoyer um zayni kinder verin? Eyn eydir mensh zolti zikh lozin vol zayn un' far zayni kinder un' negsti fraynt nit zurgin. Abir der groysi gitigi Got hot doz alis nokh zayni barimhertzikeyt giton, doz di eltir libn iri kindr un' zey tzu rekht helfin, un' den die kinder zolkhis fun iri eltir zehn un' zolkhis vider an iri kinder tun.

L'moshel, es izt eyn mahlt eyn fogil givezin, hot dray yungi feygleykh gihat un' zikh on bartin doz *yam* mit ihnen oyf gihaltin. Mit eyn molt zikht der alti fogil doz eyn groyser vind kumt un' doz *yam* vert gresir un' an den bartin kumin. Zo zagt er tzu zayni kinder: "Ven mir nit baldi oyf yenis zayt dos *yam* fligin, zo zaynin mir far lohrin." Obir di yungi feygleykh habin nokh nit fligin kenin. Alzo nemt der foygil doz ayni feyglikhi tzvishn zayni fis un' fligt mit im iber doz *yam*. Vi zey mitn in *yam* zayn, zogti der alti fogil tzu zaynin zun: "Mayn kind, <zikh> voz tzoris ikh mikh mit dir gnit un' vie ikh mayn *chiyus* um daynt halbin vag. Ven ikh nun ver alt zayn, vilstu okh vol bay mir tun un' in mayn eltir ernehrin?" Zagt doz yungi feyglikhen: "Mayn hertz liber fatir, breng mikh nor iber doz vasir, ikh vil in dayni eltir alis bay dir thun voz du fun mir farlangst."

Der alti fogil verft zayn zun oyf dizi reydn ins *yam* doz es far zoyft un' zagt: "Alzo *shakron* alz du bizt makhin."

Alzo fligt der alti fogil vidr h'nibr un' holit doz andri feyglikhen. Vie zey mitn in *yam* kumin, ret der alti fogil vidr tzu den feyglikhen vie er mit den ershtin giret hot. Doz

feygilkhen zogt im okh alis gutis in der velt tzu tuhn glaykh doz ershti giret hot, obir der alti fogil nemt es okh un' verft es in *yam* hinayn un' zogt: "Du bist oykh eyn *shakran* un' fligit vidr an bortin dos *yam* un' hulit doz driti fegilkhen.

Vie er okh mit dem dritin fegilkhen mitin in *yam* kumit, zogt er okh tzu ihm: "Mayn kind, zikh vos ikh far *tza'ar* hobi un' vi ikh mayn *chiyus* fun daynit vegin vag. Ven ikh nun in mayn eltir kum un' mikh nit mehr ririn kon, vil[s]tu okh gutis bay mir tuhn un' mikh in mayn eltir ernehrin vi ikh dikh in dayner yugint tu?"

Alzo entfirt doz yungi fegilkhen zaynin fatir: "Mayn liber fatir, es izt vor alis voz du zogst doz du grosi *tzoris* un' zurg far mir host. Ikh bin zolkhis okh shuldig on dir vider op tzu gebin ven es meyglikh vert zayn. Obir gvis kon ikh dir es nit tzu zogin. Obir doz vil ikh dir tzu zogin: ven ikh okh eyn molt ver yungi krign, zo vil ikh bay mayni yungi kinder tun vi du bay mir tust'. Zo zogt der fatir: 'Du reydist rekht un' bist okh klug. Dikh vil ikh lebin lozin un' iber den vasir helfin.' Der zikht man yo vol doz Got hot: den un far niftign feygil in gige bin dos zi iri yungin ertziyin. Un' zikht man okh vi eyn under shid izt, vi eltern zikh um iri kinder b'miyin un' zi mit grosi zurgfelt ertziyin, obir ven di kinder alzo fil *tzoris* un' zurg fun iri eltern zoltin hobin, vi bald zoltin zi es mid verin.

וואו צו זולט זיך לאזן איין מענטש וואס ווייני קינדער ווערן? איין איד
 מענטש זולט זיך לאזן וואו זיין אונ' פאר ווייני קינדער אונ' נעגשטי פריינט נישט
 ווערן. אביר דער גרוישי גיטיג גאט האט דאז אליש נאך ווייני בארימהערציקייט
 גיטאן, דאז דאז עלטירן ליבן אירי קינדער אונ' זיא צו רעכט העלפן, אונ' דען דאז י"א
 קינדער זולכיש פון אירי עלטירן זעהן אונ' זולכיש ווידר אן אירי קינדער טון.
 למשל,¹⁰³ עש איזט איין מאהלט איין פאגיל גיוועזן,¹⁰⁴ האט דריי יונגי פיגליך
 גיהאט אונ' זיך אן בארטן דאז ים מיט איהנן אויף גיהאלטן. מיט איין מאלט זיכט
 דער אלטי פאגיל דאז איין גרוישר ווינד קומט אונ' דאז ים ווערט גרעשיר אונ' אן
 דען בארטן קומן. זוא זאגט ער צו ווייני קינדער: 'ווען מיר נישט באלדי אויף יעניש
 זייט דאש ים פליגן, זוא ווייני מיר פאר לאהרן'. אביר דאז יונגי פיגליך האבן
 נאך נישט פליגן קענין. אלזו נעמט דער פויגיל דאז אייני פיגליכ צווישן ווייני פיס
 אונ' פליגט מיט אים איבר דאז ים. וויא זיא מיטן אין ים זיין, זאגט דער אלטי
 פאגיל צו ווייני וון: 'מיין קינד, <זיך> וואו צרות איך מיך מיט דיר גניט אונ' וויא
 איך מיין חיות אום דיינט האלבן וואג. ווען איך נון ווער אלט זיין, ווילשטו אן: ¹⁶
 וואו ביא מיר טון אונ' אין מיין עלטיר ארנעהרן? זאגט דאז יונגי פעגילכן: 'מיין
 הערטן ליבר פאטיר, ברענג מיך נאר איבר דאז וואשיר, איך וויל אין זייני עלטיר

אליש ביא דיר טהון וואו דא פון מיר פארלנגשט'. דער אלטי פויגיל ווערפט זיין
 וון אויף זיין רידן אינש ים דאז עש פר וויפט אונ' זאגט: 'אלזו זאל מאן עש איין
 שקרן¹⁰⁵ אלזו דאז ביזט מאכן. אלזו פליגט דער אלטי פאגיל ווידר הניבר אונ' י"א
 הולט דאז אנדרי פיגילכן. וויא זיא מיטן אין ים קומן, רעט דער אלטי פאגיל ווידר
 צו דען פיגילכן וויא ער מיט דען ערשטן גירעט האט. דאז פיגילכן זאגט אים אן
 אליש גוטיש אין דער וועלט צו טהון גלייך דאז ערשטי גירעט האט, אביר דער
 אלטי פאגיל נעמט עש אן אונ' ווערפט עש אין ים היינין אונ' זאגט: 'דאז בישט
 אויך איין שקרן' אונ' פליגט ווידר אן בארטן דאש ים אונ' הולט דאז דריי
 פעגילכן. וויא ער אן מיט דעם דריטן פעגילכן מיטן אין ים קומט, זאגט ער אן
 צו איהם: 'מיין קינד, זיך וואש איך פאר צער <האבי> אונ' וויא איך מיין חיות פון
 דייניש וועגן וואג. וואן איך נון אין מיין עלטיר קום אונ' מיך נישט מעהר רידן קאן,
 וויל<ש>טו אן גוטיש ביא מיר טהון אונ' מיך אין מיין עלטיר ארנעהרן וויא איך
 דיך אין דיינר זיגנט טוא?' אלזו ענטפירט דאז יונגי פעגילכן זיינין פאטיר: 'מיין
 ליבר פאטיר, עש איזט וואר אליש וואו דא זאגשט דאז דא גרושי צרות אונ' ווער
 פאר מיר האשט. איך בין זולכיש אן שולדיג אן דיר ווידר אפ צו געבן ווען עש
 מיגליך ווערט זיין. אביר גוטיש קאן איך דיר עש נישט צו זאגן. אביר דאז וויל איך
 דיר צו זאגן: ווען איך אן איין מאלט ווער יונגי קריגן, זוא וויל איך ביא ווייני י"א
 יונגי קינדער טון וויא דאז ביא מיר טושט'. זוא זאגט דער פאטיר: 'דאז רידישט
 רעכט אונ' בישט אן קלוג. דיך וויל איך לעבן לאזן אונ' איבר דען וואשיר
 העלפן'. דאז זיכט מאן יא וואו דאז גאט האט: דען אן פאר גיפטיגן פיגיל אין ¹⁷
 גיגעבן דאש זיא אירי יונגן ארציאן. אונ' זיכט מאן אן וויא איין אונטר שיד
 איזט, וויא עלטירן זיך אום אירי קינדער במיאן אונ' זיא מיט גרושי ווערפעלט
 ערציאן, אביר ווען דאז קינדער אלזו פיל צרות אונ' ווער פון אירי עלטירן זולטן
 האבן, וויא בלד זולטן זיא עש מיר ווערן.